

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 5To/136/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2321010460
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Michal Pollák
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:2321010460.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Michala Polláka a sudcov JUDr. Martina Žovinca a Mgr. Kristíny Ferenciovej, v trestnej veci obžalovanej A. B., nar. XX.XX.XXXX v C., pre prečin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, o odvolaní prokurátora Okresnej prokuratúry Galanta proti rozsudku Okresného súdu Galanta zo dňa 10.05.2023, č. k. 1T/35/2021-201, na verejnom zasadnutí konanom dňa 30.05.2024 takto

rozhodol:

I. Podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 2 Trestného poriadku sa napadnutý rozsudok zrušuje vo výroku o treste.

II. Podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku sa obžalovaná

A. B., nar. XX.XX.XXXX v C.,
trvale bytom: D.

o d s u d z u j e

Podľa § 221 ods. 2 Trestného zákona s použitím, § 38 ods. 2 Trestného zákona na trest odňatia slobody v trvaní 1 (jeden) rok.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona sa obžalovanej výkon trestu odňatia slobody podmienene odkladá a podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona sa jej určuje skúšobná doba na 2 (dva) roky.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Galanta rozsudkom zo dňa 10.05.2023, č. k. 1T/35/2021-201 uznal obžalovanú A. B. za vinnú, že

presne nezistenom období od 5.10.2018 do 7.11.2018 v obci E. F. E. pod zámienkou vybavenia zápisu G. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. F. E. I. XXX, ako vlastníka rodinného domu č. XXX, nachádzajúceho sa v obci E. F. E. do katastra nehnuteľností, vylákala od jeho družky J. E. postupne finančné prostriedky a to dňa 05. 10. 2018 vo výške 520,- €, dňa 19.10.2018 vo výške 1.060,- €, odo dňa 20.10.2018 do dňa 25.10.2018 vo výške 300,- €, dňa 26.10.2018 vo výške 250,- €, odo dňa 27.10.2018 do dňa 29.10.2018 vo výške 60,- €, dňa 29.10.2018 vo výške 400,- €, odo dňa 30.10.2018 do 07.11.2018 vo výške 460,- €, avšak k zápisu do katastra nehnuteľností ako vlastníka G. H. nedošlo a finančné prostriedky odmietla vrátiť, čím svojím konaním spôsobila poškodenú J. E., nar. XX.XX. XXXX, trvale bytom E. F. E. škodu vo výške 3.050,- €,

teda na škodu cudzieho majetku seba obohatila tým, že uviedla niekoho do omylu a spôsobila tak na cudzom majetku väčšiu škodu,

čím spáchala prečin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona.

Za to jej súd podľa § 44 Trestného zákona upustil od uloženia súhrnného trestu odňatia slobody podľa § 42 ods. 1 Trestného zákona, pretože pokladá uložený trest trestným rozkazom Okresného súdu

Galanta sp. zn. 5T/5/2023 zo dňa 01.02.2023, právoplatný 15.03.2023 na ochranu spoločnosti a nápravu obžalovanej za dostatočný. Zároveň podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku uložil obžalovanej povinnosť uhradiť spôsobenú škodu poškodenej J. E., nar. X.X.XXXX, bytom E. F. E. v celkovej výške 2.590,- Eur. 2. Na hlavnom pojednávaní po vyhlásení napadnutého rozsudku sa obžalovaná vzdala práva na podanie odvolania a to i za oprávnené osoby. Rovnako sa vzdala práva na podanie odvolania aj poškodená. Prokurátor sa k oprávnenému prostriedku nevyjadril, avšak v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie, a to proti výroku o treste.

3. Podaním doručeným prvostupňovému súdu dňa 13.06.2023 prokurátor písomne odôvodnil podané odvolanie nasledovne (skrátene):

3.1. Nesúhlasí s aplikáciou § 44 Trestného zákona a žiada, aby bol obžalovanej uložený súhrnný trest odňatia slobody, pričom poukazuje na § 34 ods. 2, ods. 3 a ods. 4 Trestného zákona, § 42 ods. 1 Trestného zákona a § 44 Trestného zákona.

3.2. V predmetnej veci nesúhlasí s upustením od uloženia súhrnného trestu vzhľadom k tomu, že pri ukladaní súhrnného trestu by tento bolo potrebné ukladať s poukazom na § 221 ods. 3, § 37 písm. h), § 38 ods. 4, § 41 ods. 2 a § 42 ods. 1 Trestného zákona, teda prichádzalo by do úvahy uloženie súhrnného trestu odňatia slobody v minimálnej výmere 5 rokov a 4 mesiace, teda nebolo by možné uložiť taký trest, ako bol obžalovanej uložený v trestnom rozkaze Okresného súdu Galanta sp. zn. 2T/5/2023 zo dňa 01.02.2023, pričom dôvodnosť aplikácie uvedených ustanovení Trestného zákona založila svojim konaním, ale aj postojom k trestnej činnosti, práve a jedine samotná obžalovaná.

3.3. Argumentuje tým, že súd dostatočne nezohľadnil všetky aspekty na uloženie trestu, keď obžalovaná, ktorá sa zaoberala rozsiahlou podvodnou činnosťou, v konaní svoju vinu popierala, muselo byť vykonané celé dokazovanie, pričom výsledkom trestného konania je rozhodnutie, ktoré by bolo dôvodné vydať v prípade obžalovanej osoby, ktorá by svoju vinu priznala už na začiatku konania, a ktorá by svoje konanie aj úprimne oľutovala. Rozhodnutie tak nie je primerané okolnostiam prípadu a je výrazne v prospech obžalovanej bez splnenia zákonných dôvodov takéhoto postupu a bez akéhokoľvek pričinenia sa obžalovanej, pričom nie je proporčné a spravodlivé vo vzťahu k tým obžalovaným, ktorí svoju vinu priznávajú od začiatku konania.

3.4. Je toho názoru, že aplikáciou ust. § 44 Trestného zákona sa obišla aplikácia inak do úvahy prichádzajúcich zákonných ustanovení o treste, ktorý by bol výrazne vyšší a prísnejší, ako trest, ktorý už bol obžalovanej uložený a tento potom nemožno považovať za dostatočný ani na nápravu obžalovanej a ani na ochranu spoločnosti.

3.5. V zmysle komentára k Trestnému zákonu: „V 11/1972: Od uloženia súhrnného trestu podľa § 37 Trestného zákona (teraz § 44 Trestného zákona - pozn. autora) možno upustiť len vtedy, keď sú splnené formálne podmienky na jeho uloženie ustanovené v § 35 ods. 2 Trestného zákona (teraz § 42 Trestného zákona pozn. autora) a súd má za to, že trest uložený skorším rozsudkom je dostatočný. Za dostatočný podľa § 37 Trestného zákona (teraz § 44 Trestného zákona - pozn. autora) nemožno považovať trest uložený skorším rozsudkom, ktorý by súd, pokiaľ ide o druh a výmeru, nemohol uložiť za situácie, keby rozhodoval v spoločnom konaní o zbiehajúcich sa trestných činoch.“

3.6. Nakoľko obžalovaná svoju vinu poprela, súd by (pri prevahe priťažujúcich okolností a pri absencii poľahčujúcich okolností) nemohol uložiť trest na spodnej hranici trestnej sadzby, teda taký, ako bol uložený v trestnom rozkaze Okresného súdu Galanta sp. zn. 5T/5/2023 zo dňa 01.02.2023, preto neboli splnené podmienky na aplikáciu § 44 Trestného zákona.

3.7. Zároveň dodáva, že súbeh trestnej činnosti nebol pri ukladaní trestu náležite zohľadnený. Predovšetkým, ako už bolo uvedené, v danom prípade prichádza do úvahy priťažujúca okolnosť podľa § 37 písm. h) Trestného zákona (v prípade ukladaní súhrnného trestu). Názor, že jej použitie pri ukladaní asperovaného súhrnného trestu podľa § 41 ods. 2 Trestného zákona je vylúčené bol prekonaný rozhodnutím Najvyššieho súdu SR so silou judikátu (primerane R 26/2020, rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 06.02.2020, sp. zn. 5Tdo/66/2019, uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 02.02.2022, sp. zn. 1Tdo 36/2021).

3.8. V zmysle uvedeného Najvyšší súd SR konštatoval, že stanovisko Najvyššieho súdu Slovenskej republiky S 1/2011 o nemožnosti súčasného použitia § 37 písm. h) a § 41 ods. 2 Trestného zákona malo svoje opodstatnenie len do prijatia nálezu Ústavného súdu SR, sp. zn. PL. ÚS 106/2011, zo dňa 28.11.2012, ktorým Ústavný súd SR rozhodol, že ustanovenie § 41 ods. 2 Trestného zákona slová v texte za bodkočiarkou „súd uloží páchatelovi trest nad jednu polovicu takto určenej trestnej sadzby odňatia slobody“ dňom vyhlásenia nálezu v Zbierke zákonov stráca účinnosť. Podľa dovedy účinnej právnej úpravy použitie tzv. asperačnej zásady malo za následok zvýšenie tak hornej ako aj dolnej hranice zákonom stanovenej trestnej sadzby. Podľa súčasnej platnej právnej úpravy § 41 ods. 2 Trestného zákona dochádza len k úprave hornej hranice trestnej sadzby. Preto neprichádza k dvojnásobnej úprave

tej istej (dolnej) hranice trestnej sadzby tak, ako má na mysli predmetné Stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR. Právna veta predmetného judikátu znie: „Po nadobudnutí účinkov nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky z 28. novembra 2012, sp. zn. PL. ÚS 106/2011, o nesúlade § 41 ods. 2 Trestného zákona v texte za bodkočiarkou s čl. 1 Ústavy SR, už nemôže nastať situácia, že by súčasné použitie § 38 ods. 4, ods. 5 alebo ods. 6 Trestného zákona a § 41 ods. 2 Trestného zákona bolo pre páchatel'a neprimerane prísne. Inými slovami, keďže po zrušení časti tzv. asperačnej zásady o zvyšovaní dolnej hranice trestnej sadzby už nedochádza k interakcii medzi § 41 ods. 2 Trestného zákona, ktorý zvyšuje (už len) hornú hranicu trestnej sadzby s § 38 ods. 4 až 6 Trestného zákona, ktoré z tam uvedených dôvodov zvyšujú dolnú hranicu trestnej sadzby, je a priori vylúčené, aby súčasné použitie týchto ustanovení mohlo byť pre páchatel'a neprimerane prísne“.

3.9. Ustanovenie § 38 ods. 7 Trestného zákona je tak po zverejnení označeného nálezu v Zbierke zákonov pod č. 428/2012 Z. z. od 21. decembra 2012 obsoletné. Výklad zvolený v citovanej právnej vete nie je v rozpore s doslovným znením § 38 ods. 7 Trestného zákona (ktorý v zásade umožňuje preskúmať neprimeranú prísnosť trestu), ale ide o výklad, ktorý sa tohto znenia, rovnako ako účelu dotknutého ustanovenia pridriava (keďže takýto prieskum podmieňuje súčasným pôsobením účinkov podľa § 38 ods. 4 až 6 Trestného zákona a § 41 ods. 2 Trestného zákona). Ide tiež o jediný ústavne akceptovateľný výklad, keďže ďalšia aplikácia § 38 ods. 7 Trestného zákona by po náleze Ústavného súdu SR bola v rozpore s čl. 1 ods. 1 a čl. 13 ods. 4 Ústavy SR. V opačnom prípade by sudy umožnili preskúmať a prípadne modifikovať prísnosť ukladaného trestu u tých recidivistov, ktorí sa už v minulosti dopustili zločinu/obzvlášť závažného zločinu a u ktorých sa s ohľadom na ostatnú zbiehajúcu trestnú činnosť má postupovať aj podľa tzv. asperačnej zásady, kým u tých recidivistov (prípadne páchatel'ov, u ktorých prevažuje pomer priťažujúcich okolností podľa § 38 ods. 4 Trestného zákona), ktorí sa ďalšej trestnej činnosti nedopustili, by to nebolo možné. Pri takomto výklade by vlastne ďalšie páchanie trestnej činnosti (odôvodňujúce postup podľa § 41 ods. 2 Trestného zákona) bolo páchatel'ovi na prospech, čo je v zjavnom rozpore s ústavnoprávnou požiadavkou dbať na podstatu a zmysel obmedzenia základných práv a slobôd - v danom prípade práva na osobnú slobodu (k prednosti ústavno-konformného výkladu pred derogáciou práva vid nález Ústavného súdu SR, sp. zn. PL. US 15/98, z 11. marca 1999).

3.10. Odhliadnuc od skutočnosti, že súd rozhodnutie o treste v podstate nijak bližšie nezdôvodnil, toto považuje za neprimerane mierne a v rozpore s § 34 ods. 1, ods. 2, ods. 4 a § 44 Trestného zákona.

3.11. Navrhuje, aby odvolací súd preskúmal zákonnosť, primeranosť a spravodlivosť trestu uloženého súdom prvého stupňa a aby podľa § 321 ods. 1 písm. b), písm. d), písm. e), ods. 2 Trestného poriadku zrušil odvolaním napadnutý rozsudok vo výroku o treste, a aby v zmysle ustanovenia § 322 ods. 3 Trestného poriadku obžalovanej uložil primeraný a zákonný trest, v rámci zákonom ustanovenej trestnej sadzby, teda súhrnný nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní minimálne 5 rokov a 4 mesiace, so zaradením do príslušného ústavu na výkon trestu.

4. K odvolaniu prokurátora sa obžalovaná vyjadrila podaním zo dňa 27.07.2023 nasledovne (skrátene):

4.1. Nesúhlasí s odvolaním prokuratúry, pretože jej trest je dostatočný. Je matkou piatich detí, z toho dvoch dospievajúcich, kvôli ktorým si nedovolí brať veci na ľahkú váhu. Svoj trest berie ťažko, čo jej bolo uložené súdom splní. Nemôže si dovoliť opustiť svoje dve nepľnoleté deti, ktoré by to bez jej opory nezvládli.

5. Následne sa obžalovaná vyjadrila k odvolaniu prokurátora i prostredníctvom svojho obhajcu podaním zo dňa 29.05.2024 nasledovne (skrátene):

5.1. Poukazuje na pozastavenie účinnosti čl. I, čl. II bode 39, čl. II bodu 134 v časti týkajúcej sa § 567t ods. 4 a čl. XVII zákona zo dňa 08.02.2024, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.

5.2. Dáva do pozornosti § 283 ods. 1 Trestného poriadku, § 228 ods. 2 písm. e) Trestného poriadku a zároveň žiada o prerušenie trestného stíhania z dôvodu, že Ústavný súd pozastavil účinnosť právneho predpisu alebo jeho časti, ktorého použitie je rozhodujúce pre konanie alebo rozhodnutie vo veci samej. Pre posúdenie či použitie právneho predpisu, ktorého účinnosť je pozastavená je rozhodujúca pre konanie. Zároveň uvádza citáciu relevantných ustanovení § 125 ods. 1 Trestného zákona a § 221 Trestného zákona.

5.3. V zmysle právnej úpravy, ktorej účinnosť bola pozastavená, dôjde tak k výraznej zmene právnej kvalifikácie oproti súčasnej právnej kvalifikácii, a to predovšetkým z dôvodu výraznej zmeny závažnosti činu z dôvodu určenia nových hraníc škôd ako aj z dôvodu zníženia trestnej sadzby za daný skutok, a to všetko výlučne v prospech obžalovanej osoby.

5.4. Taktiež v záujme úplnosti udáva, že pre posúdenie splnenie podmienok podľa § 228 ods. 2 písm. e) Trestného poriadku je rozhodujúce to, že Ústavný súd vydal uznesenie, ktorým pozastavil účinnosť

zákona. Je irelevantné v danom prípade to, či došlo k pozastaveniu účinnosti predpisu, ktorý ešte nebol účinný alebo bol účinný nakoľko konzekvenciu uznesenia o pozastavení je pozastavenie účinnosti zákona bez ohľadu na to koľko minút, dní bol účinný. Ak ústavný súd bol názoru, že je možné pozastaviť účinnosť zákona, ktorý bol schválený, ale nebol uverejnený v zbierke zákona, je nutné rešpektovať aj konzekvencie uznesenia o prerušení účinnosti zákona, a sice že je možné pozastaviť účinnosť takýchto zákonov, čo má dopady v podobe prerušenia trestného stíhania. Ústavný súd svojím rozhodnutím vyjadril jednoznačne úmysel pozastaviť účinnosť zákona, a úmysel doceliť identické účinky ako v prípade ak by rozhodoval o pozastavení účinnosti už účinného zákona, preto nie je možné pozastaveniu účinnosti zákona (ktorého účinnosť bola pozastavená skôr ako vôbec nadobudol účinnosť) prisudzovať iný význam, ako v prípade pozastavenia účinnosti už účinného zákona.

5.5. Rozhodná je tá skutočnosť, že jej by mal byť ukladaný trest podľa právnej úpravy, ktorá je pre ňu priaznivejšia, a len z dôvodu pozastavenia účinnosti daného zákona nie je možné aplikovať danú právnu normu. Vzhľadom na uvedené navrhuje prerušenie konania vedeného na tunajšom súde do právoplatného skončenia konania na ústavnom súde PL. ÚS 3/2024. Zároveň akceptuje rozhodovaciu prax o neprerušovaní konaní. Upozorňuje ale na rozhodnutie napr. Krajského súdu v Bratislave, sp.zn. 3To/18/2024 zo dňa 07.05.2024, ktoré danú prax prekonáva, ktorý v prílohe doložila.

5.6. Vo vzťahu k návrhom na dokazovanie uvádza nasledovné. Rozhodla sa využiť svoje právo a ku skutku nevy povedala. Okresný súd Galanta v zmysle napadaného rozsudku upustil od dokazovania vo vzťahu k jej osobným pomerom z dôvodu, že upustil od uloženia súhrnného trestu, nakoľko predtým uložený trest v konaní 5T/5/2023 považoval za dostatočný. V danom konaní súd viedol dokazovanie vo vzťahu k vplyvu trestu na osobu páchatel'a. V konaní 1T/35/2021 súd teda upustil od uloženia súhrnného trestu a nevykonával osobitné dokazovanie vo vzťahu k vplyvu trestu na páchatel'a, rodinu, skúmanie poľahčujúcich okolností. Je matka samoživiteľka piatich detí. Z toho dve deti sú nezaopatrené a výživou odkázané výlučne na ňu, preto uloženie prípadného nepodmienečného trestu by malo zdrvivúce následky na deti, ktoré by ostali bez zabezpečenia starostlivosti. V záujme preukázania daných skutočností navrhuje vypočúť deti žijúcej s ňou v jednej domácnosti a odkázané výživou na ňu, a sice J. B. a E. A.. Taktiež navrhuje vyžiadať stanovisko UPSVAR v tom smere, aby preskúmal rodinnú situáciu a zistil vplyv uloženia trestu na rodinu. Zároveň uvádza, že momentálne trpí viacerými zdravotnými problémami, predovšetkým cukrovkou a pracuje ako pomocná pracovná sila na živnostenské oprávnenie v pekárni. Na podporu svojich tvrdení doložila rodné listy maloletých detí a lekárske potvrdenie.

6. Na rozhodnutie o odvolaní prokuratúry nariadil tunajší súd verejné zasadnutie, ktoré sa konalo za prítomnosti prokurátorky a obhajcu obžalovanej. Obžalovaná sa na verejné zasadnutie nedostavila, pričom požiadala o vykonanie verejného zasadnutia v jej neprítomnosti. Verejné zasadnutie sa vykonalo i v neprítomnosti poškodenej, ktorá sa napriek riadne vykázanému doručeniu upovedomenia na tento procesný úkon súdu nedostavila.

7. Po podaní správy o stave vecí, zameranej na otázky, ktoré treba riešiť a po oboznámení zabezpečeného spisového materiálu, odvolací súd postupom podľa § 326 ods. 5 Trestného poriadku doplnil dokazovanie tým, že podľa § 269 Trestného poriadku oboznámil listinné dôkazy – zdravotný záznam obžalovanej a rodné listy. Zo zdravotného záznamu obžalovanej zo dňa 18.05.2022 vyplynulo, že obžalovaná trpí cukrovkou. Z rodného listu J. B. bolo zistené, že sa jedná o maloleté dieťa, ktoré sa narodilo dňa XX.XX.XXXX v K. obžalovanej a z rodného listu E. A. vyplynulo, že sa jedná o maloleté dieťa, ktoré sa narodilo dňa XX.XX.XXXX v K. obžalovanej.

8. Krajský súd na verejnom zasadnutí odmietol návrh obžalovanej na doplnenie dokazovania výsluchom svedkov a vyžiadania správy z ÚPSVaR, pretože by sa jednalo o dôkazy nadbytočné vzhľadom k tomu, že skutočnosti, ktoré by mohli byť zistené navrhovanými dôkazmi, boli krajským súdom zistené doplnením dokazovania prostredníctvom oboznámenia listinných dôkazov.

9. V rámci konečných návrhov prítomná prokurátorka zotrvala na zdôvodnenom odvolaní a na konečnom návrhu v ňom uvedenom. Obhajca uviedol, že tým, že okresný súd upustil od uloženia súhrnného trestu, neodôvodňoval vplyv trestu na obžalovanú a jej rodinu. V tomto smere sa nevedlo dokazovanie, a teda neskúmal sa účel trestu, ktorým nie je len potrestanie páchatel'a. Z vykonaného dokazovania vo vzťahu k osobným pomerom by mohli eventuálne vyplynúť aj poľahčujúce okolnosti. Preto navrhol, aby súd odvolanie odmietol, prípadne aby zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil na ďalšie prejednanie. Ak by súd sám pristúpil k rozhodovaniu o treste, bol názoru, že skutok je možné posudzovať aj ako čiastkový útok pokračovacieho trestného činu podvodu, pričom skutok v danom konaní je obdobný so skutkami popísanými v trestnom rozkaze pod sp. zn. 5T/5/2023, a v takom prípade navrhol, aby súd ukladal trest podľa pravidiel za ďalší čiastkový útok.

10. Podľa § 315 Trestného poriadku o odvolaní proti rozsudku okresného súdu rozhoduje krajský súd. O odvolaní proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu rozhoduje najvyšší súd.

Podľa § 316 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku:

1) Odvolací súd zamietne odvolanie, ak bolo podané oneskorene, osobou neoprávnenou alebo osobou, ktorá sa odvolania výslovne vzdala alebo znovu podala odvolanie, ktoré v tej istej veci už predtým výslovne vzala späť alebo bolo podané proti výroku, proti ktorému nie je prípustné.

3) Odvolací súd zruší napadnutý rozsudok a vec vráti súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol, ak zistí, že

a) súd rozhodol v nezákonnom zložení,

b) obžalovaný nemal obhajcu, hoci išlo o prípad povinnej obhajoby, alebo

c) hlavné pojednávanie bolo vykonané v neprítomnosti obžalovaného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky.

Podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1.

Podľa § 321 ods. 1 Trestného poriadku odvolací súd zruší napadnutý rozsudok aj

a) pre podstatné chyby konania, ktoré napadnutým výrokom rozsudku predchádzali, najmä preto, že boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci alebo právo obhajoby,

b) pre chyby v napadnutých výrokoch rozsudku, najmä pre nejasnosť alebo neúplnosť jeho skutkových zistení alebo preto, že sa súd nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie,

c) ak vzniknú pochybnosti o správnosti skutkových zistení napadnutých výrokov, na ktorých objasnenie treba dôkazy opakovať alebo vykonať ďalšie dôkazy,

d) ak bolo napadnutým rozsudkom porušené ustanovenie Trestného zákona,

e) ak je uložený trest neprimeraný, alebo

f) ak je rozhodnutie o uplatnenom nároku poškodeného na náhradu škody v rozpore so zákonom.

Podľa § 321 ods. 2 Trestného poriadku ak bolo odvolanie obmedzené podľa § 317 ods. 1 alebo 3, odvolací súd z dôvodu uvedeného v odseku 1 zruší len napadnutý výrok rozsudku. Ak však odvolací súd zruší hoci i len sčasti výrok o vine, zruší vždy súčasne celý výrok o treste, ako aj ďalšie výroky, ktoré majú vo výroku o vine svoj podklad.

Podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku ak po zrušení napadnutého rozsudku alebo niektorej jeho časti treba urobiť vo veci nové rozhodnutie, vráti odvolací súd vec súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol, len vtedy, ak by doplnenie konania odvolacím súdom bolo spojené s neprimeranými ťažkosťami alebo by mohlo viesť k iným skutkovým záverom.

Podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku odvolací súd rozhodne sám rozsudkom vo veci, ak možno nové rozhodnutie urobiť na podklade skutkového stavu, ktorý bol v napadnutom rozsudku správne zistený alebo doplnený dôkazmi vykonanými pred odvolacím súdom. V neprospech obžalovaného môže odvolací súd zmeniť napadnutý rozsudok len na základe odvolania prokurátora, ktoré bolo podané v neprospech obžalovaného; vo výroku o náhrade škody tak môže urobiť aj na podklade odvolania poškodeného, ktorý uplatnil nárok na náhradu škody.

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.
- 9.

10. Krajský súd v Trnave ako odvolací súd podľa § 315 Trestného poriadku preskúmal napadnutý rozsudok v zmysle § 316 Trestného poriadku a zistil, že nie je dôvod na zamietnutie odvolania v zmysle § 316 ods. 1 Trestného poriadku, ani na zrušenie napadnutého rozsudku podľa § 316 ods. 3 Trestného poriadku. Odvolanie podal prokurátor ako oprávnená osoba, v zákonnej lehote a proti výroku o treste, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný. Podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku odvolací súd preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého výroku rozsudku, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie prokurátora je dôvodné, avšak na základe iných dôvodov ako uvádza v podanom odvolaní.

11. Odvolací súd sa (vzhľadom na odvolanie prokurátora čo do výroku o treste) meritórne zaoberal len preskúmaním napadnutého výroku o treste.

12. Podstata odvolacích námietok prokurátora spočíva v tom, že namieta upustenie od uloženia súhrnného trestu, výrok o treste považuje za mierny a v rozpore so zákonom.

13. Po preskúmaní zabezpečeného spisového materiálu odvolací súd konštatuje, že upustením od uloženia súhrnného trestu došlo k porušeniu zákona, pretože v prejednávanej príhode neboli splnené podmienky na ukladanie súhrnného trestu, teda v konaní bolo nesprávne použité hmotnoprávne ustanovenie § 44 Trestného zákona práve z dôvodu neexistencie viacčinného súbehu trestnej činnosti, pre ktorú je obžalovaná stíhaná v tomto trestnom konaní a pokračovacieho trestného činu, pre ktorý bola obžalovaná odsúdená v trestnom konaní vedenom na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 5T/5/2023.

14. V konaní bolo preukázané, že medzi trestným činom z presne nezisteného obdobia od 05.10.2018 do 07.11.2018 a pokračovacím trestným činom s jednotlivými čiastkovými útokmi z presne nezisteného času v mesiaci apríl roku 2019 do 28.05.2019, z presne nezisteného času v mesiaci august 2020 do 20.10.2020 a z presne nezisteného času od 19.06.2019 až do 25.08.2021, bol obžalovanej doručený trestný rozkaz Okresného súdu Galanta zo dňa 04.05.2021, sp. zn. 1T/35/2021, ktorý bol obžalovanej doručený dňa 20.05.2021 (a ktorý bol zrušený v dôsledku odporu obžalovanej, avšak i napriek tomu má účinky prvého odsudzujúceho rozhodnutia), a ktorého doručením došlo k prerušeniu súbehu trestnej činnosti.

15. Ukladanie súhrnného trestu má isté špecifiká, ktoré je nevyhnutné zohľadniť. Ich podstatou je dosiahnutie stavu, ako keby bola obžalovaná za jednotlivé trestné činy vo viacčinnom súbehu alebo čiastkové útoky pokračovacieho trestného činu súdená v rámci jedného (spoločného) trestného konania. V prípade jedného konania, či už v prípade pokračovacej trestnej činnosti, alebo súbehu trestnej činnosti, by existovalo len jedno konanie, v ktorom by existovalo len jedno rozhodnutie, ktoré by malo za následok prerušenie súbehu prejednávanej trestnej činnosti s inými trestnými činmi. Prvý odsudzujúci rozsudok sa viaže na konanie a v prípade, ak je týchto konaní viac, má to za následok viacero prvých odsudzujúcich rozsudkov v jednotlivých konaniach, ktoré z hľadiska už existujúceho súbehu trestnej činnosti (prerušenej prvým odsudzujúcim rozhodnutím) nemajú relevanciu.

16. V tomto prípade bol trestný čin spáchaný v presne nezistenom období od 05.10.2018 do 07.11.2018 a povahu prvého odsudzujúceho rozsudku v tejto trestnej veci má doručenie trestného rozkazu obžalovanej dňa 20.05.2021 (keďže v konaní bol po vykonaní dokazovania vyhlásený odsudzujúci rozsudok v tejto trestnej veci). V konaní vedenom na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 5T/5/2023 boli skutky spáchané tromi čiastkovými útokmi z presne nezisteného času v mesiaci apríl roku 2019 do 28.05.2019, z presne nezisteného času v mesiaci august 2020 do 20.10.2020 a z presne nezisteného času od 19.06.2019 až do 25.08.2021 a obžalovanej bol trestný rozkaz v tejto veci doručený dňa 06.03.2023, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 15.03.2023. Z hľadiska posúdenia súbehu trestnej činnosti tak nemožno medzi týmito dvomi trestnými činmi konštatovať súbeh, keďže vyhlásenie prvého odsudzujúceho rozsudku za zbíhajúcu sa trestnú činnosť možno datovať dňom 20.05.2021 (doručenie trestného rozkazu obžalovanej v prejednávanej trestnej veci).

17. Odvolací súd v tejto súvislosti dáva do pozornosti problematiku dokonania a dokončenia pokračovacieho trestného činu. Pokračovací trestný čin je právny inštitút vyznačujúci sa pluralitou trestnou činnosťou. Podstata tohto trestného činu tkvie v postupom (z hľadiska časového) páchaní rovnakého trestného činu, pričom jednotlivé čiastkové útoky trestného činu spája jednotiaci zámer. To znamená, že páchatel tento trestný čin rozdeľuje na viacero častí – čiastkové útoky, ktoré spája objektívna i subjektívna súvislosť a jednotiaci zámer. Z časového hľadiska je pokračovací trestný čin dokonatý dňom naplnenia všetkých znakov skutkovej podstaty trestného činu vrátane jeho následku. Pre posudzovanie súbehu trestnej činnosti je však rozhodujúce dokončenie trestného činu, t. j. dátum, kedy bol odstránený protiprávny stav, resp. trestná činnosť bola ukončená a už sa v nej nepokračovalo. Je tomu tak z dôvodu, že z hľadiska hmotného práva tvoria čiastkové útoky jeden skutok – jeden trestný čin, ktorý bol v trestnej veci vedenej na Okresnom súde Galanta sp. zn. 5T/5/2023 páchaný od apríla roku 2019 do 25.08.2021, teda aj po doručení trestného rozkazu obžalovanej v tejto trestnej veci (20.05.2021). Z uvedeného teda vyplýva, že trestný čin, ktorý je predmetom daného trestného konania nie je v súbehu s trestným činom v trestnej veci vedenej na Okresnom súde Galanta sp. zn. 5T/5/2023, ale tento trestný čin je potrebné k prejednávanej trestnej činnosti považovať za recidívu.

18. V nadväznosti na už vedené sa odvolaciemu súdu žiada pre lepšie pochopenie uviesť stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR zo dňa 03.10.2018, sp. zn. Tpj 31/2018 v zmysle ktorého bolo judikované, že časovým rozhraním medzi viacčinným súbehom trestných činov a trestnoprávnou recidívou je v zmysle § 42 ods. 1 Trestného zákona moment vyhlásenia súdom prvého stupňa prvého odsudzujúceho rozsudku za niektorý z trestných činov (skutkov) toho istého páchatela; taký účinok má podľa § 353 ods. 8 Trestného poriadku aj doručenie trestného rozkazu obvinenému. Pri pokračovacom trestnom čine, ak konanie páchatela pri niektorom z čiastkových útokov tohto činu časovo prekročí

moment uvedený v predchádzajúcej vete, pokračovací trestný čin je spáchaný ako trestnoprávna recidíva. Je teda zrejme, že pokračovací zločin podvodu v trestnej veci Okresného súdu Galanta vedenej pod sp. zn. 5T/5/2023 je trestnoprávnou recidívou k prečinu podvodu v prejednávanej trestnej veci, a nie zbiehajúcou sa trestnou činnosťou, preto vyvstala potreba ukladania samostatného trestu, a nie trestu súhrnného, resp. upustenia od uloženia súhrnného trestu.

19. Hoci prvostupňový súd nezisťoval skutkový stav vo vzťahu k výroku o treste (vzhľadom na upustenie od uloženia súhrnného trestu podľa § 44 Trestného zákona), v tomto smere odvolací súd na verejnom zasadnutí doplnil dokazovanie, a preto mohol odvolací súd sám rozhodnúť o samostatnom treste pre obžalovanú, postupom podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku. Odvolací súd mohol zmeniť napadnutý rozsudok v neprospech obžalovanej, a to na základe odvolania podaného prokurátorom v jej neprospech. Keďže odvolací súd zohľadnil pri ukladaní trestu skutočnosti uvádzané obžalovanou, nebolo potrebné doplniť dokazovanie v obžalovanou navrhovanom smere.

20. V rámci požiadavky primeranosti trestu zohráva významnú úlohu sudcovská individualizácia trestu, ktorá prakticky umožňuje naplnenie tejto požiadavky v konkrétnych prípadoch. Individualizácia trestu je prostriedkom dosiahnutia primeranosti trestu. Druh a výmera trestu musia byť súdom v každom konkrétnom prípade stanovené tak, aby zodpovedali všetkým zvláštnostiam daného prípadu. Medzi skutočnosťami, na ktoré by v záujme individualizácie trestu mal súd pri určovaní druhu trestu a jeho výmery prihliadať, patria napríklad spôsob spáchania činu a jeho následok, miera zavinenia, pohnútky, príťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti, osoba páchatelky, pomery páchatelky (majetkové, osobné, rodinné pomery, zdravotný stav páchatelky a jej rodiny) či možnosť jej nápravy. Tak ako pri rozhodovaní o vine, aj pri rozhodovaní o treste sa vnútorné presvedčenie súdu vytvára na základe logického úsudku, na zodpovednom a starostlivom zhodnotení každej z okolností prípadu individuálne aj v ich vzájomných súvislostiach a v súhrne. Požiadavka primeranosti trestu a jeho individualizácia tak núti súd prihliadať na okolnosti konkrétneho prípadu, na jeho zvláštnosti, a teda bráni mechanickému postupu súdu pri rozhodovaní o treste.

21. V prejednanom prípade pri úvahách týkajúcich sa ukladania trestu odvolací súd zisťoval u obžalovanej pomer a mieru poľahčujúcich a priťažujúcich okolností postupom podľa § 38 ods. 2 Trestného zákona. U osoby obžalovanej nevzhladol žiadnu poľahčujúcu ani priťažujúcu okolnosť, preto výsledný pomer bol ustálený na 0:0. Poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l) Trestného zákona z pohľadu odvolacieho súdu nebolo možné obžalovanej priznať, pretože táto v rámci prípravného konania využila svoje zákonné právo a odmietla vypovedať, na hlavnom pojednávaní uviedla, že sa necíti byť vinná zo spáchania stíhanej trestnej činnosti a až v záverečnej reči doznala žalovanú trestnú činnosť a túto úprimne oľutovala. Takýto postoj nenapĺňa atribúty na priznanie danej poľahčujúcej okolnosti. Pokiaľ prokurátor namietal nepriznanie príťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. h) Trestného poriadku (teda, že obžalovaná spáchala viac trestných činov vzhľadom na domnelú potrebu ukladania súhrnného trestu) jedná sa o námietku nedôvodnú. Obžalovanej bolo potrebné ukladať samostatný trest za spáchanie jedného trestného činu, a preto jej táto priťažujúca okolnosť nepatrí. Odvolací súd je toho názoru, že obžalovanej nepatrí ani priťažujúca okolnosť podľa § 37 písm. m) Trestného zákona (že v minulosti bola za trestný čin odsúdená), a to i napriek tomu, že z odpisu registra trestov vyplynula skutočnosť, že pred spáchaním tu žalovaného trestného činu bola 5-krát súdne trestaná. Jednalo sa o majetkovú trestnú činnosť, za ktorú jej boli ukladané podmienené tresty i alternatívny trest, pričom všetky predchádzajúce odsúdenia má zahľadené, a preto v dôsledku fikcie neodsúdenia nemožno páchatelke pričítať danú priťažujúcu okolnosť. S prihliadnutím na vyrovnaný pomer poľahčujúcich a priťažujúcich okolností odvolací súd vychádzal zo zákonnej trestnej sadzby určenej podľa § 221 ods. 2 Trestného zákona, v zmysle ktorej možno ukladať trest odňatia slobody v rozmedzí 1 až 5 rokov.

22. Odvolací súd v tomto kontexte zohľadnil, že obžalovaná bola napadnutým rozsudkom uznaná za vinnú zo spáchania prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, teda jedná sa o najmenej závažnú formu trestnej činnosti, hoci zavinenie bolo ustálené vo forme priameho úmyslu. Odvolací súd zobral do úvahy i nežiadúci protiprávny následok spáchaného trestného činu, kedy bola spôsobená škoda vo väčšom rozsahu, avšak táto bola len tesne nad hranicou malej škody. V tejto súvislosti je žiaduce zohľadniť i postoj obžalovanej, ktorá si v konečnom dôsledku pri záverečnej reči uvedomila nesprávnosť svojho konania, keď sa k žalovanej trestnej činnosti priznala a túto oľutovala, čo možno považovať za prvotný krok vedúci k jej požadovanej náprave. Ďalšou významnou okolnosťou bola rodinná situácia obžalovanej, ktorá je matkou piatich detí, z toho dvoch nezaopatrených, a ktoré si vyžadujú jej starostlivosť a jej zdravotný stav. V neposlednom rade nad rámec vyššie uvedeného odvolací súd pri druhu a výmere trestu odňatia slobody zohľadnil časové hľadisko, kedy od spáchania žalovaného skutku uplynula značná doba takmer šiestich rokov.

23. Pri rozhodovaní o druhu trestu pre obžalovanú je potrebné prihliadnuť na minulosť obžalovanej (5-krát súdne trestaná za majetkovú trestnú činnosť vrátane totožnej podvodnej trestnej činnosti, predchádzajúce odsúdenia má zahŕadené, ukladané prevažne podmiennečné tresty i peňažný trest), z ktorej vyplynulo, že hoci obžalovaná už v minulosti opakovane prišla do stretu so zákonom v podobe spáchania trestných činov, prejavila snahu o nápravu, dokázala viesť určitú dobu riadny život a vytvorila si podmienky na osvedčenie sa v stanovených skúšobných dobách. Odvolací súd nevzhliadol dôvody na ukládanie alternatívnych trestov (napr. peňažný trest by bol bezvýznamný s poukazom na postavenie obžalovanej ako samoživiteľky rodiny pracujúcej ako pomocnej pracovnej sily na živnostenské oprávnenie v pekárni, ktorá má dve nezaopatrené deti a s tým spojený dôvodný predpoklad jeho nezaplatenia a ktorá si trestnou činnosťou pravdepodobne zlepšovala svoju životnú situáciu, trest povinnej práce by s poukazom na osobu obžalovanej a jej starostlivosť o rodinu, kedy si finančné prostriedky zabezpečuje prácou a stará sa svoje deti, nebol primeraný). V tejto súvislosti odvolací súd zohľadnil i to, že aktuálne obžalovanej plynie skúšobná doba podmiennečného odsúdenia posilnená o dohľad probačného a mediačného úradníka v trestnej veci Okresného súdu Galanta pod sp. zn. 5T5/2023, pričom podmiennečnému odkladu trestu odňatia slobody v prejednávanej trestnej veci nebránilo ustanovenie § 49 ods. 2 Trestného zákona, nakoľko tu žalovaný úmyselný trestný čin nebol spáchaný v plynúcej skúšobnej dobe.

24. Prihliadnuc teda na tieto skutočnosti, okolnosti spáchanej trestnej činnosti, jej následok, na zavinenie a na osobu páchatelky, jej pomery a možnosti nápravy dospel odvolací súd k záveru, že trest odňatia slobody vo výmere 1 rok s podmiennečným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu 2 roky uložený obžalovanej na spodnej trestnej sadzbe stanovenej v ustanovení § 221 ods. 2 Trestného zákona zaručí splnenie účelu trestu. Dvojročná skúšobná doba bude podľa názoru odvolacieho súdu dostatočne dlhá na to, aby obžalovaná spôsobom svojho života preukázala polepšenie. Je vysoko pravdepodobné, že obžalovaná si nesprávnosť svojho konania uvedomila a i napriek jej trestnej minulosti má reálny potenciál viesť do budúcnosti normálny život bez páchania trestnej činnosti, na zabezpečenie ochrany spoločnosti a nápravu obžalovanej výkon trestu odňatia slobody nie je nevyhnutný. Správanie obžalovanej počas skúšobnej doby bude súdom sledované a v prípade, ak by nevedla riadny život, bude jej nariadený výkon uloženého trestu odňatia slobody. Preto takto uložený trest je zákonný a primeraný tak k závažnosti spáchanej trestnej činnosti, ako aj možnostiam nápravy a prevýchovy obžalovanej a zodpovedá požiadavke nielen individuálnej, ale i generálnej prevencie.

25. Úplným záverom sťažnostný súd nad rámec uvedeného sa verejnou zasadnutím k potrebe prerušenia trestného stíhania v tejto veci v tomto kontexte zdôrazňuje, že podľa jeho právneho názoru nie je daný dôvod na prerušenie trestného stíhania podľa § 283 ods. 1 Trestného poriadku v spojení s § 228 ods. 2 písm. e) Trestného poriadku, pretože účinnosť novely Trestného zákona bola pozastavená Ústavným súdom SR pred nadobudnutím jej účinnosti a derogácii dotknutých ustanovení dovtedy platného Trestného zákona. Až nadobudnutie účinnosti novely Trestného zákona a následne pozastavenie účinnosti už novo platného Trestného zákona by vytvorilo situáciu, kedy by prerušenie trestného stíhania odôvodňovalo existujúce právne vákuum. Aktuálny stav možno prirovnať k plynutiu legisvakačnej doby, ktoré nie je dôvodom na prerušenie trestného stíhania, avšak s tým rozdielom, že účinnosť novely Trestného zákona bola odsunutá rozhodnutím Ústavného súdu SR a nie zákonodarcom.

26. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti rozhodol odvolací súd tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný riadny opravný prostriedok.